

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้ในสมัยอดีตเป็นแบบการเรียนรู้ที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้จากสภาพจริงและไม่เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมในสังคม ผลที่ใช้หลักสูตรยังมีข้อจำกัดหลายประการ การสอนแยกออกเป็นวิชา ทำให้การเรียนรู้แยกกันเป็นส่วนไม่สัมพันธ์กัน หรือไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เห็นความหมายของสิ่งที่ได้เรียน แต่ในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเน้นการสอนที่เน้นสภาพจริง สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของนักเรียนพร้อมทั้งเน้นการปลูกจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมที่ถูกต้องดีงาม ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านวิชาการ ทักษะกระบวนการ และนักเรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์, 2546, หน้า 8) เป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้โดยประเมินจากการปฏิบัติจริง และมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) และประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2546, หน้า 14) ได้กล่าวถึงสมองของผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา ความคิดต่างๆ ทักษะ เจตคติหรือความเชื่อได้ดี เมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะบูรณาการ จะทำให้นักเรียนมองเห็นรูปแบบและความสัมพันธ์นักเรียนสามารถเชื่อมโยงผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม มีความหมายลึกซึ้ง บรรยากาศการเรียนรู้จะผ่อนคลาย ไม่รู้สึกกดดัน และเอื้อต่อการเรียนรู้ของสมองทั้ง 2 ซีกได้ดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สามารถนำความรู้ต่างๆ และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง การสอนแบบบูรณาการจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลาย (Multiple Intelligences) และตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาในด้านสุนทรียะและความดีงาม ซึ่งจะมี

อิทธิพลต่อความรู้สึกและความคิดที่ดี อีกทั้งผู้เรียนจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ในส่วนหนึ่งไปช่วยทำให้ การเรียนรู้ในส่วนอื่นๆ ดีขึ้นด้วย

ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านทุ่งหัวช้าง ได้มีการสอนแบบแยกวิชากันสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในแต่ละวิชาไม่สัมพันธ์กันและไม่เชื่อมโยงกัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะต่างๆ แยกออกจากกันและกัน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ในระหว่างวิชาต่างๆ ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในวิชาต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งวิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ ทำให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ ความคิด ประสิทธิภาพ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ในเวลาเดียวกัน ทำให้รับรู้ ความเข้าใจ ลักษณะองค์รวมและมีความหมาย เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด และมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มซึ่งทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสิทธิภาพ แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีความรู้สึกกล้าคิด กล้าทำ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2553

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งห้วยช้าง อำเภอทุ่งห้วยช้าง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง เป็นการบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียวโดยผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ลักษณะการบูรณาการข้ามสาระ โดยใช้สาระวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 เรื่องสารในชีวิตประจำวัน มาเป็นแกน โดยวิเคราะห์หลักสูตรเมื่อกำหนดหัวเรื่อง แล้วเชื่อมโยงสาระต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศิลปะ

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ วิทยาศาสตร์ หน่วยที่ 4 เรื่อง สารในชีวิตประจำวันเป็นแกนโดยเชื่อมโยงกับสาระต่าง ๆ เข้าด้วยกันโดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน เจตคติ/คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ภาระงาน/ชิ้นงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และภาคผนวกแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 25.00

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสาระวิชาและชั้นเรียนอื่น ๆ ได้